Toelichting wachtlijst en procedure.

Gunter Demnig ziet zijn project als een symbolisch project. Hij heeft in de afgelopen 20 jaar al 60.000 Stolpersteine geplaatst verspreid over heel Europa. Dat is veel, maar slechts een druppel in vergelijk tot de 6 miljoen holocaust slachtoffers. Het is een illusie te veronderstellen dat door één generatie 6 miljoen Stolpersteine geplaatst kunnen gaan worden. Het is zelfs een illusie te veronderstellen dat één generatie 68.000 Stolpersteine voor de Amsterdamse slachtoffers kan plaatsen, alleen daarvoor al zijn decennia nodig. Het is daarom ook niet de intentie van het project nu op korte termijn massaal Stolpersteine te gaan plaatsen. Het is een project met een symbolische intentie.

Elke Stolperstein die geplaatst wordt, is een proces van eerbied en respect, vanaf het moment van aanvraag, het opstellen van het inschrift, het handmatig maken en het uiteindelijke plaatsen ervan. Gunter Demnig wil uitdrukkelijk niet overgaan tot massale productie, juist omdat de holocaust een massale handeling is geweest. Wanneer over wordt gegaan tot machinale productie, dan is de hele persoonlijke en intieme intentie van het project verloren. Juist omdat bij de holocaust het individu niet meer aan de orde was, wil Gunter Demnig voor ieder individu nu de volle aandacht en tijd creëren.

Gunter komt jaarlijks ca. drie weken naar Nederland om in diverse plaatsen op aanvraag Stolpersteine te plaatsen, waarvan twee, maximaal drie dagen naar Amsterdam. Vanwege zijn overvolle Europese schema, heeft hij niet de mogelijkheid om buiten die drie weken om voor specifieke of afzonderlijke aanvragen apart naar Nederland te komen.

Concreet is de situatie in Amsterdam op dit moment als volgt.
De gemeente Amsterdam kent geen beleid voor het project. Uit piëteit wordt wel vergunning verleend en worden de bewoners hierover geïnformeerd. Dit is te danken aan de medewerking van enkele betrokken ambtenaren bij de stadsdelen. Vóór 2012 werd in Amsterdam slechts sporadisch een enkele Stolperstein geplaatst. Mede daarom heeft ondergetekende zich opgeworpen om de aanvragen te stroomlijnen en organiseren om hierdoor méér plaatsingen mogelijk te maken. De situatie in Amsterdam stoelt dus op vrijwillige inzet en heeft nu in korte tijd grote bekendheid gekregen waardoor er een grote stroom van aanvragen is ontstaan.

Sinds het jaar 2012 zijn er in Amsterdam ca. 500 Stolpersteine geplaatst. De meeste aanvragers hebben hierop ca. twee jaar moeten wachten. Op dit moment bestaat de wachtlijst uit ca. 300 aanvragen. Bij het merendeel van de aanvragen zijn (hoog)bejaarde nabestaanden betrokken. Nieuwe aanvragen die binnenkomen zullen mogelijk pas vanaf 2021 gerealiseerd kunnen worden. Deze situatie van lange wachttijd geldt voor heel Nederland en ook Europa.

Na ontvangst van het ingevulde aanvraagformulier vindt registratie plaats en wordt de aanvraag op de wachtlijst geplaatst. Plaatsing vind in principe plaats op basis van binnenkomst van aanvraag.

Ik vind het belangrijk dat nabestaanden die graag een Stolperstein geplaatst zien, dit weten zodat er geen verkeerde verwachtingen ontstaan èn begrip opgebracht kan worden voor de symbolische intentie van het project en de daaruit voortvloeiende lange wachtlijst.

Ook hecht ik er grote waarde aan te onderstrepen dat mijn rol puur van organisatorische en coördinerende aard is. Ik doe geen onderzoek naar namen of slachtoffers. De inhoudelijke en logistieke keuzes binnen het project worden geheel buiten mij om genomen.

Voor een interessante beschrijving van de werkwijze in de werkplaats van Gunter Demnig verwijs ik graag naar een artikel van journalist Gert van Engelen:

http://www.stolpersteine-dordrecht.nl/dordrecht_bezoekt_stolpersteine_werkplaats_in_noord_berlijn.html

Paul de Haan.
April 2017